CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova (old)

Declara?ia Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic privind situa?ia din Republica Moldova

Natalia ?eremet · Sunday, June 9th, 2019

AVÂND ÎN VEDERE evenimentele politice din Republica Moldova din ultima perioad?;

LUÂND ACT de Hot?rârile ?i Deciziile Cur?ii Constitu?ionale din 7, 8 ?i 9 iunie 2019,

LUÂND ACT de Hot?rârile Parlamentului Republicii Moldova din 8 ?i 9 iunie 2019;

CONSTATÂND divergen?e majore între frac?iunile parlamentare ale Partidului Democrat din Moldova (PDM) pe de o parte ?i Partidului Sociali?tilor din Republica Moldova (PSRM), Partidului Politic Platforma Demnitate ?i Adev?r (PPDA) ?i Partidului Ac?iune ?i Solidaritate (PAS), ultimele dou? constituind Blocul ACUM, pe de alt? parte;

APRECIIND drept necesare ?i pozitive declara?iile din 8 iunie 2019 ale for?elor de poli?ie ale Republicii Moldova privind garantarea men?inerii ordinii publice;

SUBLINIIND necesitatea respect?rii de c?tre toate for?ele politice, precum ?i Curtea Constitu?ional? ?i sistemul judec?toresc a legisla?iei, a principiilor democratice ?i ale statului de drept;

ACCENTUÂND rolul Cur?ii Constitu?ionale de garant al respect?rii Constitu?iei ?i rolul acesteia de contribuire la buna func?ionare a autorit??ilor publice, separarea puterilor în stat, echilibrul ?i controlul dintre aceste, de aplanare a disputelor politice, nu de acutizare a acestora;

AMINTIND despre calitatea de membru al Parteneriatului Estic ?i documentele semnate de Republica Moldova cu partenerii de dezvoltare;

PORNIND de la rolul important pe care îl are societatea civil? din Moldova în procesele de consolidare a statului de drept, dezvoltare social? ?i economic? durabil? a ??rii, precum ?i rolul Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic;

CONDAMNÂND abaterile evidente din ultimele zile de la textul ?i spiritul Constitu?iei ?i procedura Cur?ii Constitu?ionale;

Platforma Na?ional? a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic declar?:

Suntem consterna?i de modul în care a ac?ionat Curtea Constitu?ional? pe 7, 8 ?i 9 iunie 2019.

Curtea Constitu?ional? a interpretat termenul de 3 luni de la care Pre?edintele ??rii poate dizolva Parlamentul ca echivalând cu 90 de zile, de?i orice termen exprimat în luni, potrivit regulii juridice generale, echivaleaz? cu luna calendaristic?. De facto, prin aceast? interpretare, termenul în care Parlamentul poate vota legi ?i numi Guvernul a fost redus de la 9 iunie la 7 iunie 2019. Decizia Cur?ii Constitu?ionale a fost emis? spre sfâr?itul zilei de lucru de 7 iunie 2019, adic? chiar în ziua în care, potrivit Cur?ii, a expirat acest termen. Curtea Constitu?ional? fusese sesizat? cu privire la aceast? chestiune înc? la 22 mai 2019 cu solicitarea ca sesizarea s? fie examinat? cu prioritate.

De asemenea, Curtea a interpretat dreptul Pre?edintelui ??rii de dizolvare a Parlamentului drept obliga?ie, f?r? s? analizeze dac? au fost întrunite celelalte condi?ii impuse de Constitu?ie (consultarea frac?iunilor parlamentare) pentru dizolvarea Parlamentului. Pe parcursul zilei de 8 iunie 2019, Curtea Constitu?ional? a emis dou? hot?râri, declarând neconstitu?ionale hot?rârile Parlamentului de alegere a Pre?edintelui Parlamentului ?i de nominalizare a Primului Ministru. Hot?rârile au fost emise în mai pu?in de o or? de la adoptarea actelor în cauz?, care înc? nu fusese semnate ?i publicate. Niciun judec?tor independent nu poate anula un act pe care nu îl are în fa?a sa. Mai mult, hot?rârile Cur?ii Constitu?ionale din 8 iunie 2018 au fost adoptate f?r? audieri ?i f?r? consultarea autorit??ilor, cerin?e impuse chiar de Codul Jurisdic?iei Constitu?ionale.

La 9 iunie 2019, la solicitarea PDM din 8 iunie 2019, Curtea Constitu?ional? a suspendat Pre?edintele ??rii din func?ie, acordând dreptul ex-Primului Ministru, vice-pre?edintelui PDM, Pavel Filip, s? dizolve Parlamentul. Aceast? Hot?râre a fost adoptat? pân? la ora 10.30 diminea?a, în lipsa autorit??ilor ?i a autorilor sesiz?rii, într-o ?edin?? care a durat mai pu?in de 5 minute. ?edin?a nu a fost anun?at? din timp, precum nu se cuno?tea nici despre depunerea acestei sesiz?ri. Curtea Constitu?ional? a suspendat Pre?edintele ??rii, chiar dac? o solicitare oficial? de dizolvare a Parlamentului nu a fost depus? la Pre?edin?ie ?i nu exist? un refuz oficial în acest sens. Anterior, Pre?edintele Igor Dodon a anun?at convocarea frac?iunilor parlamentare pentru 10 iunie 2019, pentru a discuta dizolvarea Parlamentului.

Comportamentul Cur?ii Constitu?ionale din 7, 8 ?i 9 iunie 2019 confirm? c? aceasta ?i-a compromis rolul constitu?ional, ac?ionând exclusiv în interesul unui partid politic. 17 ONG-uri ?i-au exprimat îngrijorarea privind independen?a Cur?ii Constitu?ionale înc? în decembrie 2018, când trei persoane afiliate PDM au fost numi?i judec?tori ai Cur?ii Constitu?ionale în mod netransparent.

În acest context, Platforma Na?ional? a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic:

1. Îndeamn? Curtea Constitu?ional? s?-?i revizuiasc? urgent hot?rârile adoptate în 7, 8 ?i 9 iunie 2019 ?i s? revin? în albia legalit??ii. În scopul restabilirii încrederii în Curtea Constitu?ional? ?i stabilizarea situa?iei din ?ar?, îndemn?m to?i judec?torii constitu?ionali s? demisioneze;
2. Cheam? forma?iunile politice din Moldova s? respecte prevederile constitu?ionale ?i s? ac?ioneze f?când uz doar de instrumentele juridice ?i legale, f?r? a destabiliza situa?ia social-politic?;
3. Cere institu?iilor Statului ?i tuturor func?ionarilor publici s? se ghideze ?i s? ac?ioneze numai în conformitate cu prevederile legale ?i s? respecte atribu?iile lor, s? nu admit? ingerin?e sau orice amestec ilegal în activitatea lor;
4. Face apel c?tre cet??enii Republicii Moldova s? dea dovad? de comportament calm, s? renun?e la discursul de ur? ?i instigare la violen??, iar cei care doresc s? protesteze, s? o fac? doar în mod pa?nic;
5. Recunoa?te ca fiind legitim? activitatea Parlamentului de legislatura a X-a, inclusiv din 8 iunie

2019, care are un mandat deplin pân? la validarea rezultatelor urm?toarelor alegeri parlamentare;

6. Solicit? conduc?torilor autorit??ilor publice centrale ?i locale, tuturor func?ionarilor ?i angaja?ilor publici recunoa?terea legitimit??ii Parlamentului de legislatura a X-a, a Guvernului investit la 8 iunie 2019 ?i colaborarea cu autorit??ile legal constituite ale Republicii Moldova în vederea bunei guvern?ri a ??rii, detensionarea situa?iei ?i respectarea voin?ei poporului exprimat? la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019;
7. Solicit? partenerilor interna?ionali recunoa?terea legitimit??ii Parlamentului de legislatura a X-a, a Guvernului investit la 8 iunie 2019 ?i colaborarea cu autorit??ile legal constituite ale Republicii Moldova în vederea restabilirii dialogului politic din Moldova, detensionarea situa?iei ?i respectarea voin?ei poporului exprimat? la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.

** Platforma Na?ionala a FSC din PaE include 86 de organiza?ii active din Republica Moldova din domenii precum: buna guvernare, drepturile omului, dezvoltare economica, mediu, energetica, tineret, politici sociale, sindicate si patronate, etc.*

***

Declara?iile partenerilor interna?ionali privind situa?ia politic? din Moldova:

- **Uniunea European?**

(08/06/2019) *„Ca urmare a deciziilor adoptate de Parlament ?i în lumina evolu?iilor ulterioare, Uniunea European? face apel la calm ?i re?inere. Oficialii ale?i democrat trebuie s? g?seasc? o cale de dialog pentru Republica Moldova. Uniunea European? se a?teapt? ca Republica Moldova, ?ar? asociat? la UE, s? respecte statul de drept ?i s? garanteze democra?ia, în conformitate cu principiile de baz? ale Acordului nostru de Asociere.*

Declara?ia integral? aici.

(09/06/2019) *„Uniunea European? a luat act de deciziile luate ieri în Parlamentul Republicii Moldova, inclusiv de formarea coali?iei de guvernare. Uniunea European? este preg?tit? s? colaboreze cu Guvernul creat legitim ?i democratic, în baza angajamentelor reciproce fa?? implementarea reformelor ?i respectarea principiilor fundamentale stipulate în Acordul de Asociere."*

Declara?ia integral? aici.

- **Ambasada Statelor Unite ale Americii**

(09/06/2019) *„Statele Unite invit? toate partidele din R. Moldova s? manifeste re?inere ?i s? convin? la un acord comun asupra unui viitor parcurs politic. Alegerile parlamentare din 24 februarie au fost competitive ?i au respectat drepturile fundamentale. Voin?a poporului moldovenesc exprimat? în acele alegeri trebuie respectat? f?r? amestec. Asigurarea unui viitor prosper ?i democratic pentru Moldova ?i cet??enii s?i este un obiectiv comun pe care Statele Unite vor continua s? îl sprijine."*

Declara?ia integral? aici.

- **Consiliul Europei, Secretarul General Thorbjørn Jagland**

(09/06/2019) *„Suntem gata s? ajut?m Moldova ca stat membru al Consiliului Europei ?i parte la Conven?ia European? a Drepturilor Omului, cu reformele necesare, inclusiv reforma sistemului judiciar ?i lupta împotriva corup?iei.”*

Declara?ia integral? aici.

- **NATO**

(09/06/2019) *„Liderii Republicii Moldova, ale?i în mod democratic, trebuie s? lucreze împreun? pentru dep??irea situa?iei de criz?. NATO î?i reafirm? sprijinul pentru Republica Moldova în vederea realiz?rii reformelor în domeniul ap?r?rii ?i securiz?rii institu?iilor.”*

Declara?ia integral? aici.

- **OSCE**

(09/06/2019) *„OSCE urm?re?te cu mare îngrijorare criza politic? din Republica Moldova. Cet??enii Republicii Moldova au nevoie de o solu?ie politic? la actuala criz?, care s? ofere ??rii stabilitatea în parcursul ei european.”*

Declara?ia integral? aici.

- **Pre?edintele României, Claus Iohannis**

(09/06/2019) *„Stabilitatea Republicii Moldova este esen?ial? pentru continuarea parcursului european al acestui stat, care s-a angajat s? duc? la îndeplinire un amplu proces de reforme, inclusiv în ceea ce prive?te statul de drept ?i buna guvernare, în conformitate cu angajamentul s?u fa?? de Uniunea European?, în baza Acordului de Asociere.”*

Declara?ia integral? aici.

- **Ambasada Rusiei în Republica Moldova**

(08/06/2019) *„Chem?m toate for?ele politice responsabile din Republica Moldova s? nu admit? destabilizarea situa?iei din ?ar?. Sus?inem eforturile frac?iunilor parlamentare de formare a unei coali?ii func?ionale ?i de constituire a guvernului care ar fi cvapabil s? asigure o pace civic? solid? o dezvoltare sigur? a Republicii Moldova, în conformitate cu normele democratice unanim acceptate.”*

Declara?ia integral? aici.

(10/06/2019) *„Moscova salut? formarea coali?iei de guvern?mânt ?i a guvernului Republicii Moldova. Suntem orienta?i spre colaborarea cu autorit??ile alese în mod democratic ale Republicii Moldova pentru a restabili rela?iile reciproc avantajoase în diverse domenii, în conformitate cu prevederile Tratatului de prietenie ?i cooperare din 2001.“*

Declara?ia integral? aici

- **Ambasada Canadei în Republica Moldova**

(09/06/2019) *„Canada urm?re?te îndeaproape ultimele evolu?ii politice din Republica Moldova. Am luat act, cu rezerve ?i îngrijorare, de hot?rârea judec?toreasc? care a dus la invalidarea noului Guvern de coali?ie, urmat? de suspendarea Pre?edintelui ?i decretul privind organizarea de noi alegeri parlamentare. Încuraj?m toate partidele ?i institu?iile politice din Republica Moldova s? se angajeze în dialog pentru a dep??i impasul actual. Orice rezolu?ie trebuie s? respecte standardele democratice interna?ionale, statul de drept ?i s? reflecte voin?a democratic? a poporului moldovenesc. Canada î?i reafirm? sprijinul pentru parcursul Moldovei c?tre integrare ?i reform? european?. Credem cu fermitate c? toate deciziile luate pentru a solu?iona situa?ia actual? ar trebui s? p?streze ?i s? promoveze aceste obiective importante."*

Declara?ia integral? aici.

- **Ministerul Afacerilor Externe al Ucrainei**

(09/06/2019) *„Invit?m for?ele politice aflate la conducere în R. Moldova s? ac?ioneze conform cadrului legal, s? solu?ioneze litigiile prin intermediul dialogului politic, pentru a evita o lupt? pentru putere. Important pentru ?ar? ?i securitatea din regiune este prevenirea unor ingerin?e externe care vizeaz? implementarea scenariului rus de federalizare a ??rii."*

Declara?ia integral? aici.

- **Declara?ie comun? a Fran?ei, Germaniei, Regatului Unit al Marii Britanii, Poloniei ?i Suediei**

(10/06/2019) *„Fran?a, Germania, Regatul Unit al Marii Britanii, Polonia ?i Suedia au urm?rit cu aten?ie evolu?iile recente din Republica Moldova. În urma alegerilor parlamentare, majoritatea parlamentar? aleas? în mod democratic a luat decizii importante, inclusiv ?i formarea unui Guvern. În acest moment de criz? constitu?ional?, vedem ?i sus?inem Parlamentul Republicii Moldova, ca reprezentant al poporului moldovean, ?i ca cel mai bun loc pentru a discuta toate chestiunile politice, inclusiv ?i cele controversate."*

Declara?ia integral? aici

- **Elve?ia**

(10/06/2019) *„Parlamentul Republicii Moldova a decis sâmb?ta trecut? s? aleag? un nou vorbitor ?i s? formeze un nou guvern. Elve?ia a?teapt? cu ner?bdare continuarea punerii în aplicare a asisten?ei sale pentru cooperarea pentru dezvoltare. În urma celei mai recente evolu?ii politice, Elve?ia solicit? tuturor partidelor ?i institu?iilor politice s? se angajeze într-un dialog pa?nic pentru a rezolva aceast? criz? politic?. Calmul ?i lini?tea vor prevala în beneficiul tuturor moldovenilor."*

> Declara?ia integral? aici
>
> - **Pre?edintele Comisiei Helsinki a Congresului american, Alcee L. Hastings**
>
> (12/06/2019) *„Urm?resc evolu?iile din Moldova cu îngrijorare. Schimbarea obiectivului pentru c? una dintre p?r?i nu este de acord cu rezultatul unui acord nu reflect? angajamentul fa?? de democra?ie pe care ne a?tept?m s? îl vedem într-un stat participant la OSCE. Salut formarea unei coali?ii democratice legitime ?i a?tept cu ner?bdare s? sus?in aspira?iile euro-atlantice ale poporului moldovenesc”.*
>
> Declara?ia integral? aici

This entry was posted on Sunday, June 9th, 2019 at 6:20 pm and is filed under Nout??i
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.